

Klimatologisch jaaroverzicht

Jaar 2023

---

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2023	1
2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2023	7
Overzicht van de jaarwaarden sinds 1991	7
Recordwaarden en indeling sinds 1901	7
Evolutie van de dagwaarden	8
Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1991	9
3. Klimatologisch overzicht voor België, 2023	11
Geografische verdeling van de temperaturen	11
Geografische verdeling van de neerslag	12
Geografische verdeling van de zonnestraling	12

1. Algemeen klimatologisch overzicht, 2023

Een eerste klimatologisch overzicht van 2023

ALGEMEEN

Het afgelopen jaar werden er verschillende records verbroken. Een aantal gelden enkel voor de huidige referentieperiode (1991-2020), al sneuvelden er ook absolute records (referentieperiode afhankelijk van de parameter).

Volgens de Wereld Meteorologische Organisatie zal 2023 op planetaire schaal het warmste jaar worden (waarnemingen vanaf de jaren 1860). **In Ukkel was 2023 het derde warmste jaar sinds het begin van de waarnemingen in 1833.**

OVERZICHT VAN DE BELANGRIJKSTE PARAMETERS

Derde hoogste gemiddelde temperatuur in Ukkel

In 2023 bedroeg de gemiddelde temperatuur in Ukkel 12,1°C (normaal: 11,0°C). Met deze waarde – de derde keer boven 12°C – strandt het afgelopen jaar op een derde plaats, net achter de recordjaren 2020 en 2022 (12,2°C) (metingen vanaf 1833). De top-5 wordt vervolledigd met 2014 en 2018 (11,9°C).

Op april, juli en augustus na, lag de gemiddelde temperatuur elke maand boven zijn normale waarde. In **juni en in september** bereikten we telkens een **nieuw absoluut maandrecord voor deze parameter** (metingen vanaf 1833).

De gemiddelde minimumtemperatuur zorgde wel voor een absolute record (metingen vanaf 1892): 8,6°C (normaal: 7,3°C). Het vorige record dateerde van 2014 (8,5°C). Enkel in april lag de gemiddelde minimumtemperatuur onder zijn normale waarde. In **juni** bereikten we een **nieuw absoluut record** en in **september** evenaarden we het **absolute record** (metingen vanaf 1892).

De gemiddelde maximumtemperatuur bedroeg 15,8°C (normaal: 14,7°C) en strandde op de vierde plaats (metingen vanaf 1892). Enkel in maart, april, juli en augustus lag deze temperatuur onder de normale waarde. In **juni en in september** bereikten we telkens een **nieuw absoluut maandrecord voor deze parameter** (metingen vanaf 1892).

Enkele opmerkelijke feiten over de temperaturen in Ukkel:

- Voor de **huidige referentieperiode** was dit de **vijfde keer** dat we **geen enkele winterse dag** konden registreren (vorige keer was in 2022). Voor de **volledige periode (vanaf 1892)** was dit **nog maar de dertiende keer**.
- De **eerste dag van het jaar** was al meteen goed voor een **temperatuurrecord**. Op 1 januari registreerden we voor het eerst sinds het begin van de waarnemingen in 1892 een **maximumtemperatuur van minstens 15°C tijdens een januarimaand: 15,2°C**. Het vorige record dateerde van 2007 en 2016 en bleef nog net onder deze drempel (14,9°C).

- **April** telde in Ukkel **geen enkele lentedag** [$\text{max} \geq 20^\circ\text{C}$] (normaal: 4,7 dagen). De **vorige keer dateerde van 2016**. Voor de huidige referentieperiode was dit nog maar de vierde aprilmaand zonder lentedagen, terwijl dit al 40 keer voorkwam sinds het begin van deze waarnemingen in 1892.
- **Opmerkelijk**: In mei varieerden de temperaturen in Ukkel tussen $4,1^\circ\text{C}$ (3 mei) en $25,3^\circ\text{C}$ (4 mei). Een **verschil van $21,2^\circ\text{C}$ op slechts 34 uur tijd**.
- **Juni 2023 was de warmste junimaand sinds het begin van de waarnemingen** (metingen vanaf 1833) met voor het eerst een **gemiddelde temperatuur boven de 20°C ($20,3^\circ\text{C}$)**. Ook de maandrecords voor de gemiddelde minimum- en maximumtemperatuur sneuvelden (metingen vanaf 1892). Voor het eerst sinds 1892 daalde de temperatuur tijdens een junimaand niet onder de 10°C . Met **29 lentedagen** [$\text{max} \geq 20^\circ\text{C}$] werd het **absolute record van juni 2003 geëvenaard** en met **17 zomerdagen** [$\text{max} \geq 25^\circ\text{C}$] bereikten we een **nieuw record**.
- In Ukkel werd de **laagste minimumtemperatuur van de zomer** op 7 augustus geregistreerd. Met een waarde van $10,1^\circ\text{C}$ (normaal: $6,8^\circ\text{C}$) was dit de hoogste absolute minimumtemperatuur sinds het begin van de waarnemingen in 1892 en meteen ook de **eerste keer dat de temperatuur tijdens de zomer niet onder 10°C daalde** (vorig record: $9,3^\circ\text{C}$ in 2021).
- De **warmste nacht van 2023 was de nacht van 18 op 19 augustus**. De temperatuur bereikte in Ukkel nog $23,0^\circ\text{C}$. Dit was hier meteen ook een van de **warmste nachten** sinds het begin van de waarnemingen in 1892.
- **September 2023 was met een gemiddelde temperatuur van $18,8^\circ\text{C}$ de warmste septembermaand** sinds het begin van de waarnemingen (metingen vanaf 1833). Het vorige record dateerde van 2006 ($18,4^\circ\text{C}$). Ook het **vorige absolute record van de gemiddelde maximumtemperatuur** ($23,4^\circ\text{C}$ in 2006) moest eraan geloven (nieuw record: $24,0^\circ\text{C}$) (metingen vanaf 1892). Dankzij de **meest laattijdige hittegolf** (van 4 t.e.m. 11 september) **ooit** (tevens de allereerste in een septembermaand) bereikten we een **record van 6 tropische dagen** [$\text{max} \geq 30^\circ\text{C}$]. Daarmee werd het vorige record van 2 dagen (in 2020, 1949, 1919, 1911 en 1906) van tafel geveegd.
- Het afgelopen jaar werd het **niet kouder dan $-4,1^\circ\text{C}$ in Ukkel** (normaal: $-7,9^\circ\text{C}$). Dit is de **derde hoogste waarde voor de huidige referentieperiode**. Het record blijft staan op $-2,4^\circ\text{C}$ in 2020) en ook in 2015 lag deze waarde nog iets hoger ($-3,1^\circ\text{C}$).

In ons land werd de **laagste temperatuur** geregistreerd in **Neidingen (Sankt Vith)**. Op 9 februari daalde de temperatuur er tot $-10,8^\circ\text{C}$. Het **hoogste maximum** werd op 8 juli gemeten. In **Westmalle (Malle)** steeg de temperatuur toen tot $34,4^\circ$.

Vierde natste jaar voor Ukkel

Er viel in Ukkel in totaal 1011,4 mm neerslag (normaal: 837,1 mm) en deze jaarlijkse hoeveelheid viel op 207 dagen (normaal: 189,8 dagen). Met deze neerslaghoeveelheid eindigde 2023 op de vierde plaats na 2001 (1088,5 mm), 2002 (1077,8 mm) en 2021 (1038,8 mm). In de totale tijdsreeks (sinds 1833), vinden we 2023 niet terug in de top 10.

Het grootste dagtotaal viel hier op 1 september en bedroeg 26,0 mm.

Daarnaast kon in 2023 de tweede langste droogteperiode sinds het begin van de waarnemingen in 1892 in Ukkel genoteerd worden. Tussen 16 mei en 16 juni viel er hier geen druppel neerslag. De langste droogteperiode (36 dagen) vond plaats in 2007.

In ons land varieerden de jaarlijkse totalen tussen 864,8 mm in Néchin (Estaimpuis) en 1742,9 mm in Sugny (Vresse-sur-Semois).

In Ukkel konden we maar vijf dagen met sneeuwval registreren: 2 in januari, 2 in maart en 1 in december. Slechts drie dagen bleef de sneeuw liggen. De grootste sneeuwdikte werd op 8 maart gemeten (maximaal 3,5 cm).

In de rest van ons land bestond de neerslag de afgelopen winter gedurende 31 dagen geheel of gedeeltelijk uit sneeuw. In Mont-Rigi (Weismes) lag er sneeuw van 2 tot en met 20 december en van 15 januari tot en met 2 februari. De grootste sneeuwdikte in ons land werd hier gemeten: 29 cm op 20 januari.

Andere opvallende sneeuwdiktes: op 21 januari lag er 18 cm sneeuw in Stembert (Verviers) en 25 cm sneeuw in Stavelot.

In de lente bestond de neerslag gedurende 14 dagen geheel of gedeeltelijk uit sneeuw, waarvan 13 dagen in maart en 1 in april. De maximale dikte werd in Mont-Rigi (Weismes) gemeten en bedroeg 28 cm op 8 maart.

Op 15 oktober viel de eerste sneeuw in de Hoge Venen. Er bleef echter nog niets op de grond liggen.

In november en december viel er in ons land tijdens 15 dagen neerslag die geheel of gedeeltelijk uit sneeuw bestond. Lokaal zorgde dit voor een sneeuwdek vanaf 24 november tot en met 9 december. De maximale dikte werd in Mont-Rigi (Weismes) gemeten en bedroeg 18 cm op 30 november.

Het afgelopen jaar telden we 97 dagen met onweer in ons land (normaal: 93,3 dagen).

Iets zonniger dan gemiddeld

In totaal scheen de zon het afgelopen jaar 1610u 19min (normaal: 1603u 40min) in Ukkel. Nochtans waren er slechts 4 maanden die zonniger waren dan gemiddeld: februari, mei,

juni en september. Alle andere maanden scheen de zon minder dan gemiddeld.

Juni was de zonnigste junimaand sinds het begin van de waarnemingen in 1887. De zonneschijnduur bedroeg 307u 50min in Ukkel (normaal: 199u 16min). Het vorige record dateerde van 1976 (302u 17min).

Vooraf de eerste decade (1-10 juni) was zeer zonnig. De zon scheen hier toen 126u 19min (normaal: 64u 10min). Dit is een nieuw absoluut record voor deze decade. Het vorige record van 104u 15 min dateerde van 1997 (metingen vanaf 1887).

Tijdens deze eerste decade van juni 2023 scheen de zon zelfs meer dan tijdens de volledige maand juni 1987 (i.e. de somberste junimaand sinds het begin van de waarnemingen in 1887 met 95u 29min).

Iets hogere gemiddelde windsnelheid

De gemiddelde windsnelheid in Ukkel bedroeg 3,6 m/s (normaal: 3,5 m/s).

Enkel op 2 november registreerden we in minstens 1 meetpunt van het anemometrische netwerk in ons land een maximale windstoot van minstens 100 km/u (28 m/s). Deze snelheden konden ook lokaal bereikt worden tijdens de onweders.

NOG ENKELE OPVALLENDE FEITEN

- Het afgelopen jaar konden we twee hittegolven registreren. Een eerste in juni (8-17 juni) en een tweede in september (4-11 september). Vooral deze laatste hittegolf was zeer opmerkelijk: het was de eerste hittegolf tijdens de herfst (metingen vanaf 1892).
- De grootste dagelijkse neerslaghoeveelheid in ons land werd gemeten op 25 augustus. Die dag viel er 75,7 mm neerslag in Lauw (Tongeren).
- Op 21 april detecteerde BELLS (Belgian Lightning Location System – Belgisch bliksemdetectiesysteem) een inslag met een kracht van 343 kiloampère in Middelkerke. Een ontlading met zo'n grote stroomsterkte komt niet vaak voor in ons land.
- Op 22 juni passeerde er een tornado in Menuchenet (Bouillon). Deze zorgde zeer lokaal voor veel schade in een bos met verschillende ontwortelde en afgebroken bomen.
- In november werd vooral het zuiden van de provincie West-Vlaanderen zwaar getroffen door overvloedige neerslag. In ons meetpunt in Beerst (Diksmuide) viel er die maand maar liefst 274,8 mm neerslag (normaal: 97,4 mm). Dit is het grootste

maandelijks totaal van de data die het KMI reeds heeft ontvangen voor deze maand november. In de gemeente Diksmuide beschikken we over neerslagdata vanaf september 1951. De hoeveelheid neerslag van deze novembermaand was voor ons meetpunt in de gemeente Diksmuide het **grootste maandelijks totaal voor een novembermaand vanaf 1951** (vorig record: 198,3 mm in 1991) **en zelfs het grootste maandelijks totaal over alle maanden heen** (vorig record: 240,1 mm in september 2001).

Er werden afgelopen jaar nog andere records geëvenaard of verbroken. Ze hier allemaal opsommen zou ons te ver leiden. Meer gedetailleerde verslagen vindt u op onderstaande pagina's:

- Maand- en seizoenoverzichten: <https://www.meteo.be/nl/klimaat/klimaat-van-belgie/klimatologisch-overzicht/2023/november-2023>.
- In de rubriek 'Nieuws' op onze website: <https://www.meteo.be/nl/info/nieuwsoverzicht/2023>.

2. Klimatologisch overzicht voor Ukkel, 2023

Overzicht van de jaarwaarden sinds 1991

	Eenheid	Waarde	Normaal		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	12.1	11	++	12.2	2022	9.2	1996
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	15.8	14.7	+	16.3	2022	12.8	1996
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	8.6	7.3	+++	8.5	2014	5.6	1996
Vorstdagen	d	30	39.4		79	1996	8	2014
Winterse dagen	d	0	6.1	-	26	2010	0	2022
Zomerse dagen	d	44	29.9	+	61	2018	14	2002
Tropische dagen	d	11	5.3		13	2022	0	2021
Neerslagtotaal	mm	1011.4	837.1	+	1088.5	2001	651.1	2018
Neerslagdagen	d	207	189.8		224	2000	141	2018
Sneeuwdagen	d	5	16.9		53	2010	2	2020
Onweersdagen in België	d	97	93.3		120	2012	69	2013
Gemiddelde windsnelheid	m/s	3.6	3.5		3.7	1998	3.3	2017
Zonneschijnduur	uu:mm	1610:19	1603:40		2020:11	2003	1283:51	1998
Globale zonnestraling	kWh/m ²	1015.6	1037.6		1172.7	2018	916.8	1998
Relatieve vochtigheid	%	80	77	++	81	2000	72	2015
Dampdruk	hPa	11.6	10.4	+++	11.1	2000	9.1	1996
Luchtdruk	hPa	1014.9	1016		1017.9	2015	1013.9	2010

Normaalwaarden gedefinieerd over de periode 1991–2020 (referentie for het huidig klimaat).
Indeling opgesteld voor de periode 1991–2023.
Recordwaarden van 1991–2022.

Definitie van de indeling sinds 1991.

+++	---	Hoogste/laagste waarde sinds 1991
++	--	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1991
+	-	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1991

Recordwaarden en indeling sinds 1901

	Eenheid	Waarde		Record +	Jaar	Record -	Jaar
Gemiddelde temperatuur	°C	12.1	+++	12.2	2022	8.4	1963
Gemiddelde maximumtemperatuur	°C	15.8	++	16.3	2022	11.9	1963
Gemiddelde minimumtemperatuur	°C	8.6	+++	8.5	2014	4.6	1917
Neerslagtotaal	mm	1011.4	+	1088.5	2001	406.4	1921
Neerslagdagen	d	207		266	1974	141	2018
Zonneschijnduur	uu:mm	1610:19		2150:57	1959	1238:37	1981

Indeling opgesteld voor de periode 1901–2023.
Recordwaarden van 1901–2022.

Definitie van de indeling sinds 1901.

+++	---	Bij de 3 hoogste/laagste waarden sinds 1901
++	--	Bij de 5 hoogste/laagste waarden sinds 1901
+	-	Bij de 10 hoogste/laagste waarden sinds 1901

Evolutie van de dagwaarden

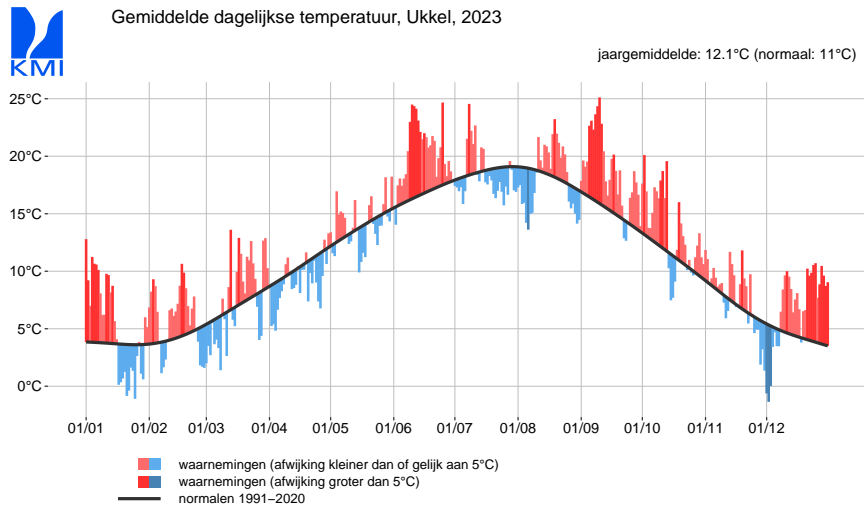

Fig. 1

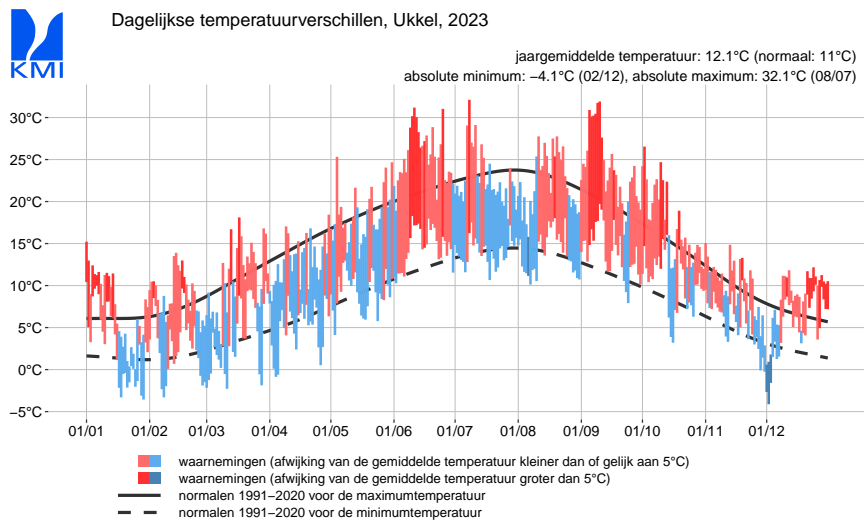

Fig. 2

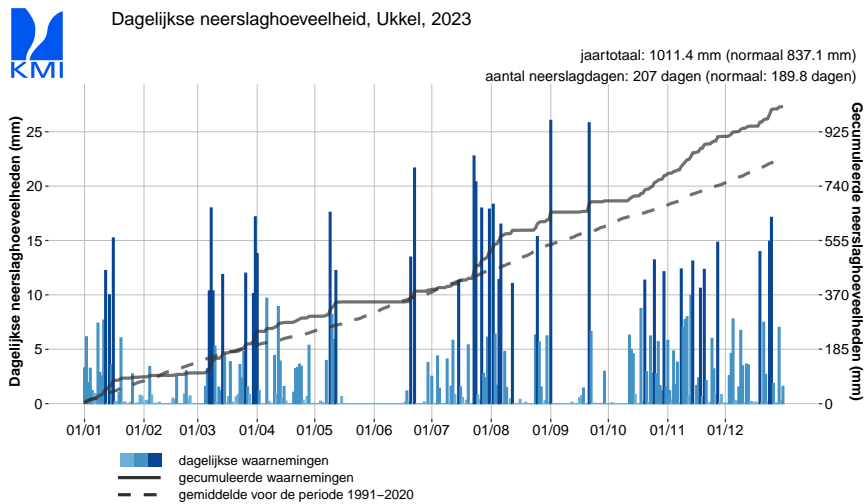

Fig. 3

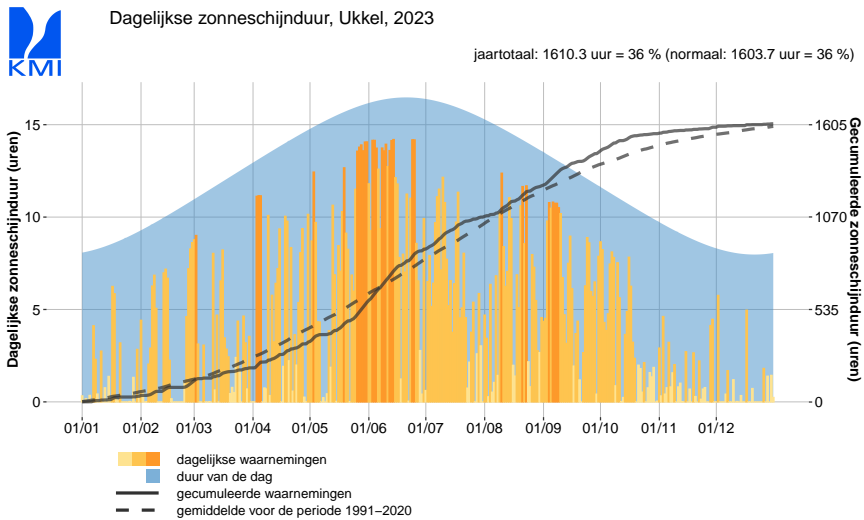

Fig. 4

Vergelijking met de maand- en jaarwaarden sinds 1991

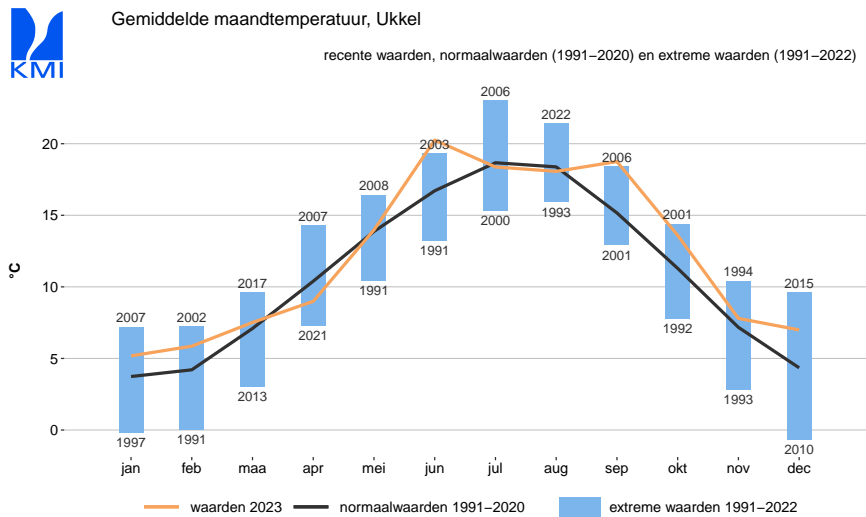

Fig. 5

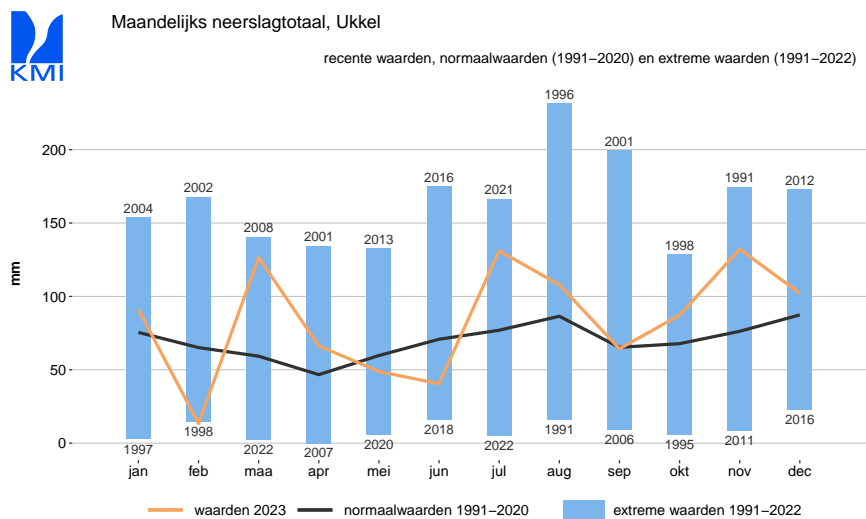

Fig. 6

Neerslagdagen per maand, Ukkel

recente waarden, normaalwaarden (1991-2020) en extreme waarden (1991-2022)

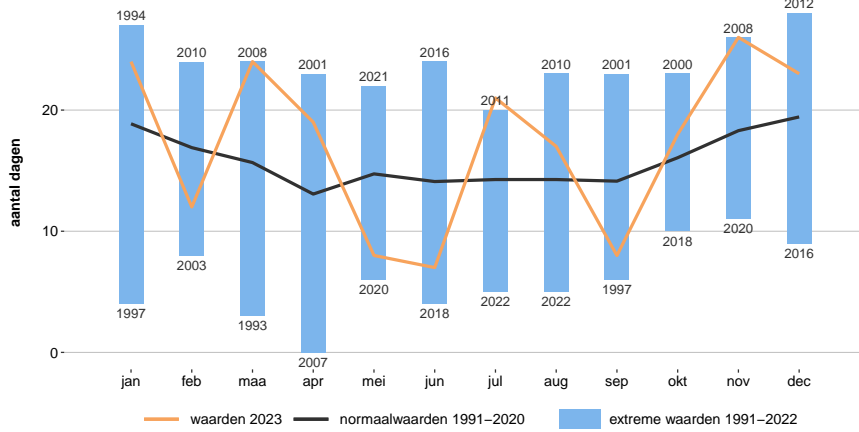

Fig. 7

Maandelijke zonneshijnduur, Ukkel

recente waarden, normaalwaarden (1991-2020) en extreme waarden (1991-2022)

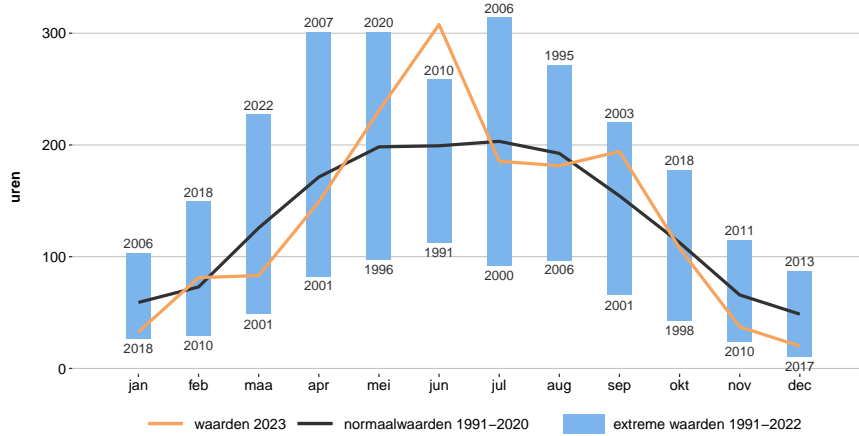

Fig. 8

Neerslag, temperatuur en zonneshijnduur te Ukkel, jaarlijkse waarden

gegevens van 1991 tot 2023

De grootte van de bolletjes is evenredig in verhouding tot deze van de normale zonneshijnduur 1991-2020

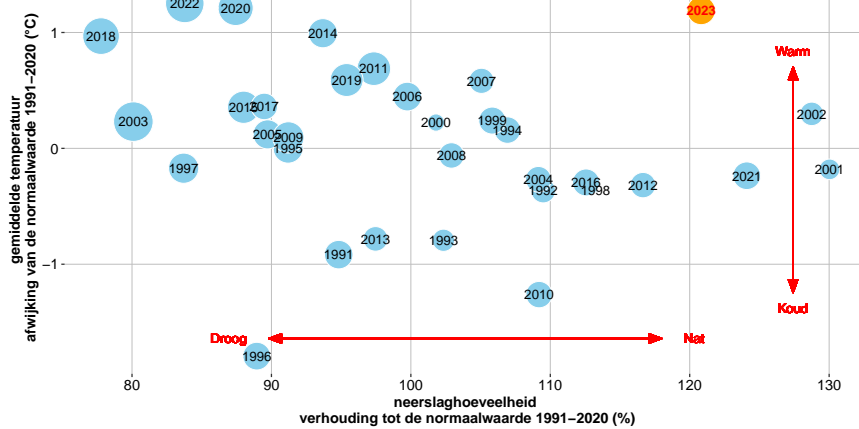
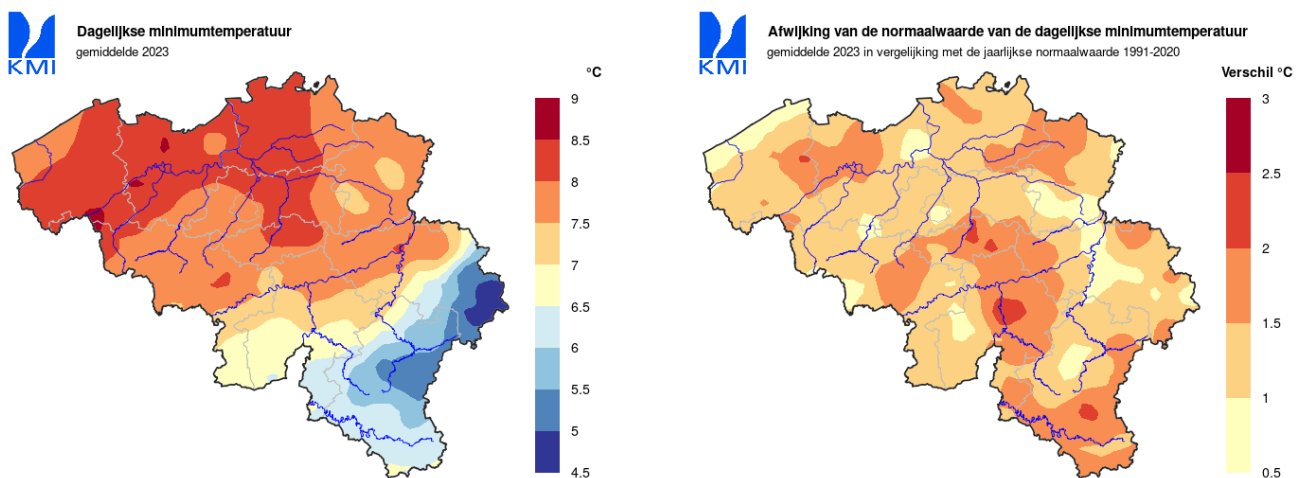
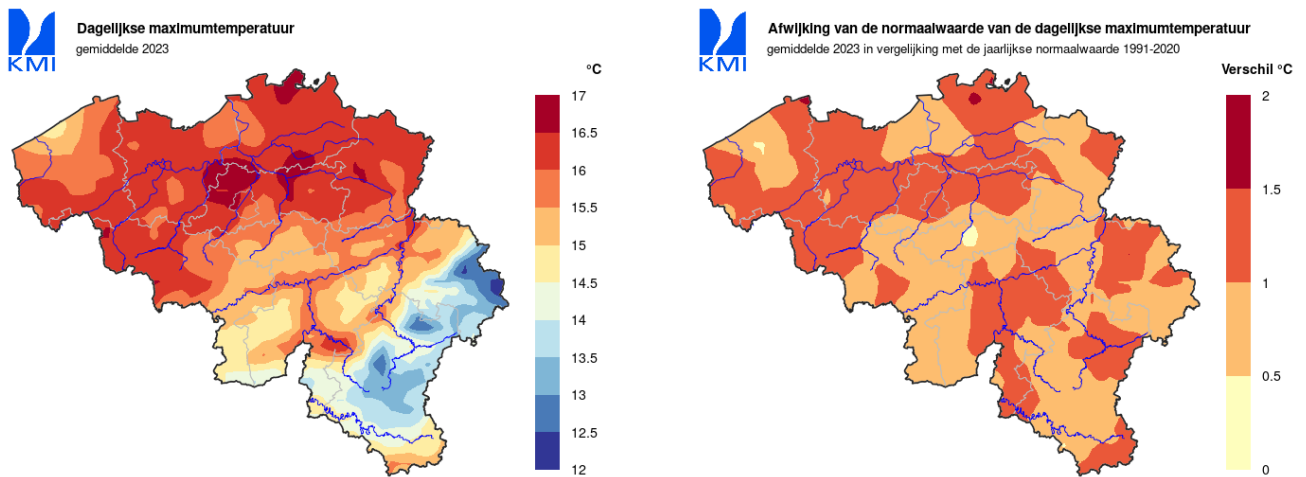
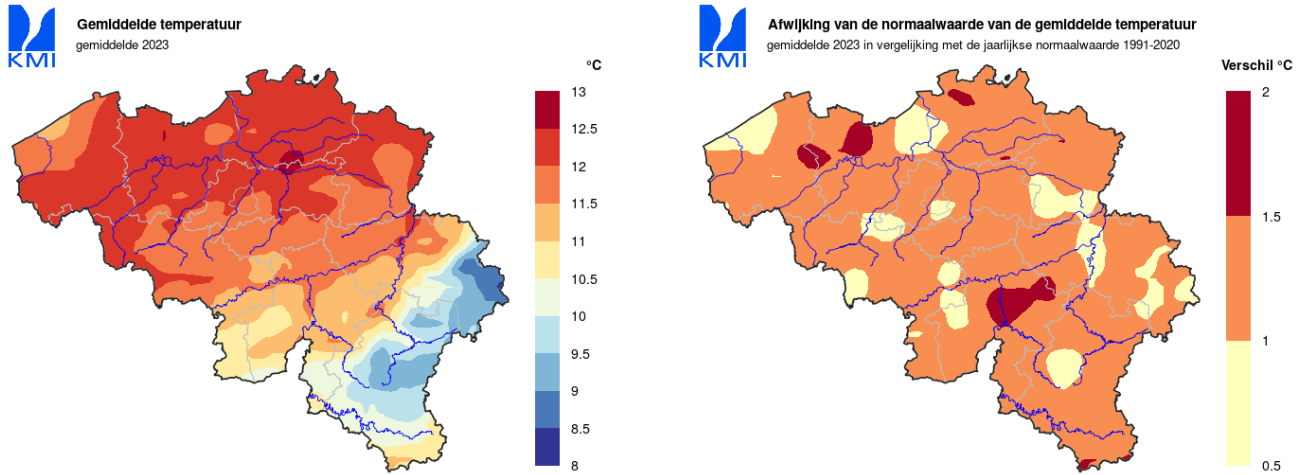

Fig. 9

3. Klimatologisch overzicht voor België, 2023

Geografische verdeling van de temperaturen

Geografische verdeling van de neerslag

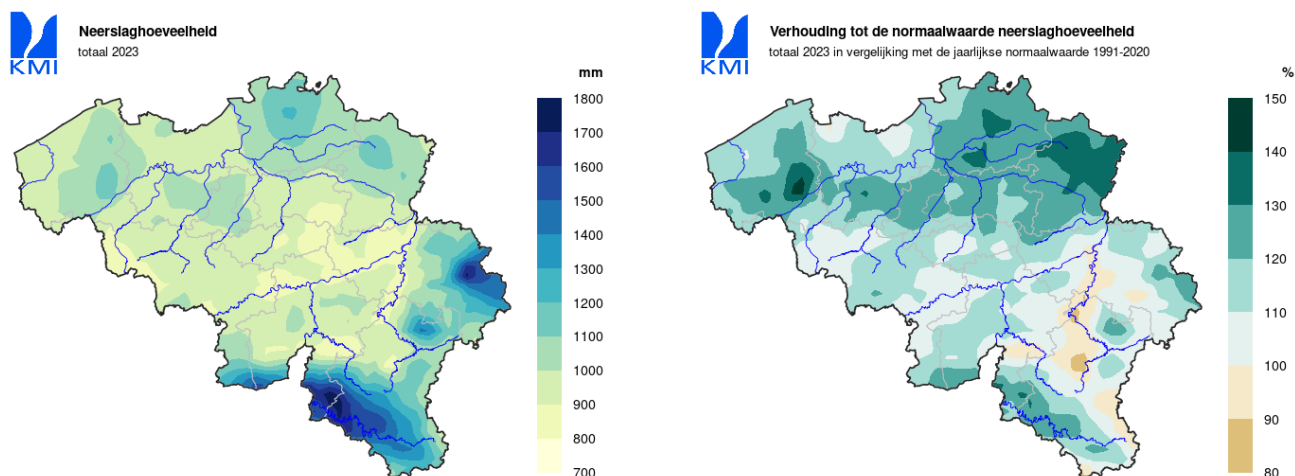

Fig. 13

Geografische verdeling van de zonnestraling

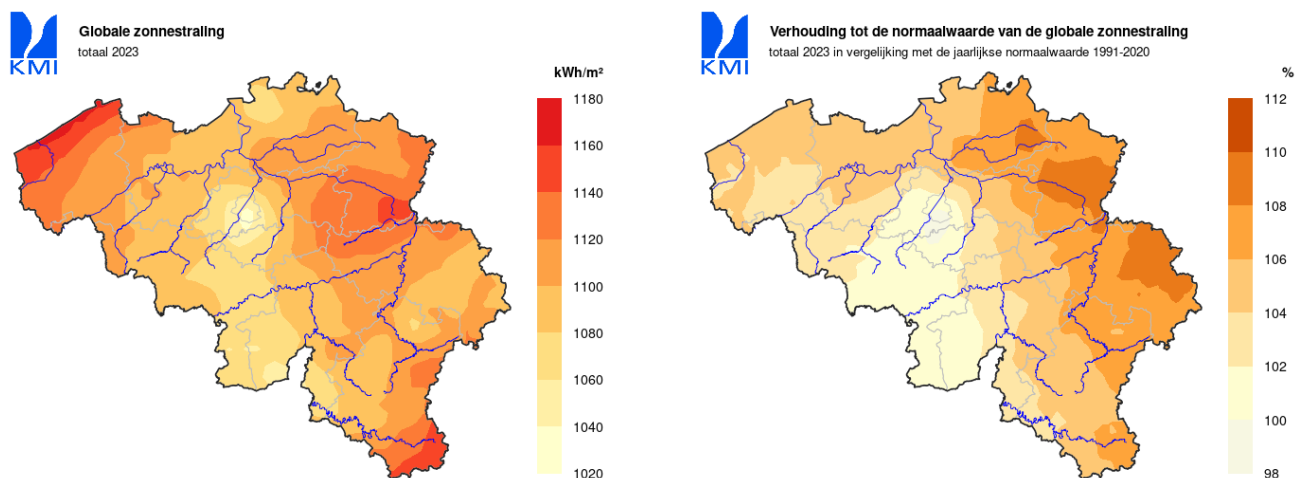

Fig. 14

Deze voorlopige kaarten worden automatisch aangemaakt op basis van de beschikbare gegevens op 1 januari 2024. Indien u de kaarten in een hogere resolutie wenst, gelieve ons te contacteren via ui@meteo.be.

Disclaimer

De rechten van intellectuele eigendom met betrekking tot de gegevens in tabellen, teksten en grafieken komen uitsluitend toe aan het KMI. De publicatie van deze gegevens op de website van het KMI strekt niet tot gehele of gedeeltelijke overdracht van deze rechten. De Gebruiker van de gegevens verbindt er zich toe om, in elke publicatie waarin gebruik gemaakt wordt van de gegevens, het KMI als bron van deze gegevens te vermelden. Het is in geen geval toegestaan om op basis van de gegevens in tabellen, teksten en grafieken

meteorologische of klimatologische diensten te verstrekken. Het KMI zal in geen geval aansprakelijk gesteld kunnen worden voor de eventuele schade die uit het gebruik van de gegevens zou kunnen voortvloeien. In geval van een geschil betreffende de interpretatie of de uitvoering van deze algemene voorwaarden, zullen het KMI en de Gebruiker trachten het geschil zo spoedig mogelijk in der minne te regelen. Zo niet, dan zijn de rechtbanken van het arrondissement Brussel bevoegd.

Koninklijk Meteorologisch Instituut (KMI), 2024